

[Bertel Dahlgaard.]

handlinger i Paris. Havde Danmark ikke devalueret, havde vi været nødt til at gå til en ny syndflod af restriktioner. Det er en skæbnens ironi, at retsstatspartiet ved sin holdning til devalueringen er kommet for skade at kæmpe for den mest hårdhændede restriktionspolitik. Enhver mulighed, der fremkommer ved en løsning af båndene ude i verden i forbindelse med den større varerigelighed herhjemme, må nu udnyttes til fortsat fjernelse af restriktionerne. Vi skal ikke her handle i blinde, men efter en velovervejede plan. Det har jo været en letkøbt propaganda for retsforbundet og andre at kræve restriktionerne afskaffet omgående efter krigens slutning og midt under den værste varemangel. Det var den samme demagogiske agitation, som Madsen-Mygdal drev efter den første verdenskrig, og som dengang sejrede, hvorefter varepriserne jobbedes op og vort omkostningsniveau kom så højt op, at det måtte følges af krak og sammenbrud, da den udenlandske konkurrence endelig brød ind over landet i 1922.

Det har skånet vort land for store økonomiske sammenbrud, at vi denne gang har haft selvbeherskelse til at afvente den fornødne varerigelighed, så at restriktionerne kan afskaffes i takt med den tiltagende varemængde. Dermed er prisopjobning og spekulation i varemangel om ikke helt så dog i afgørende grad undgået. Nu er tiden inde til at passe på, at ingen restriktioner bliver hængende, som er overflødige eller skadelige, og vi må passe på, at der sker en afvikling af den ekstraordinære administration og en forenkling af hele den administrative opbygning. Det sidste halve års stærke afvikling af restriktionerne under den nuværende vareforsyningslov og prislov må derfor fortsættes, og under de foreliggende omstændigheder, hvor der i den nedsatte kommission praktisk talt er opnået enighed mellem erhvervene om den nye vareforsyningslov, kan jeg ikke tænke mig væsentlige saglige politiske uoverensstemmelser om disse love. Jeg går ud fra, at den høje regering er ganske indforstået med, at administrationen af disse love skal foregå i forståelse med rigsdagen.

I denne forbindelse tillader jeg mig at minde om, at den højtærede handelsminister i fjor gav mig tilsagn om, at der skulle blive optaget forhandling om et kontaktudvalg med den opgave at sikre en nøje kontakt mellem regering og folketing med henblik på en række økonomiske problemer, som opstår fra tid til anden, og som ofte har

en akut karakter. Det drejer sig her om spørgsmål vedrørende renteniveauet, lánepolitikken, afvikling af gæld, principielle synspunkter vedrørende midler mod arbejdsløshed, problemer vedrørende handelspolitikken, som kan have særlige erhvervspolitiske og pengepolitiske konsekvenser. Dette tilsagn er ikke opfyldt. Jeg tror, det havde været heldigt, om det var sket, forinden de begivenheder indtraf, der knytter sig til devalueringen. Jeg går nu ud fra, at den højtærede handelsminister snarest vil foranledige denne forhandling. Om formen for sådan kontakt kan man have forskellige anskuelser. Det er muligt, der kan findes en form i forbindelse med overvejelser vedrørende finansudvalgets fremtidige arbejdsform, så oprettelsen af et nyt udvalg ikke er nødvendig. Derom kan altid forhandles.

Må jeg så med hensyn til restriktionerne sige, at forudsætningerne nu vist må være tilstede for afvikling af de byggerestriktioner, der er så hemmende for en rimelig bevægelsesfrihed. Når der bevarer et vist indseende med påbegyndelsen af meget omfattende byggeforetagender, må alle de generende og fordyrende forbud med de tusinder af småting kunne fjernes. Klausuleringsordningen for trælast må vistnok også nu kunne ophæves. Støttelovgivningen vedrørende byggeriet bør udvides til at inddrage spørgsmålet om tilvejebringelse af flere lokaler for det almindelige håndværk. I mange byer er manglen på håndværkslokaler ved at blive et alvorligt problem for dansk håndværk. Indenfor fedtstofrationeringen må der tilstræbes frit valg mellem smør og margarine, rationeringsmærkerne på restaurationserne er tiden også ved at løbe fra. I hvert tilfælde bør de være borte, inden næste turistsæson er inde. De giver fremmede et dårligt indtryk.

Men ophævelsen af statens restriktioner påkalder nødvendigheden af, at disse restriktioner så ikke afløses af privatmonopolistiske tendenser. Det går jo ikke an, hvis dele af erhvervslivet overfor staten råber på fri konkurrence og så, så snart statsrestriktionerne er fjernet, sætter kræfterne ind på selv at afskaffe den fri konkurrence. Jeg vil appellere til danske erhverv, at de er agtpågivende overfor dette, thi hvis de ikke her modstår fristelsen, da smeder de selv argumenterne for nye statsindgreb.

Hermed er jeg nået til det vigtige spørgsmål om devalueringens konsekvens. Konsekvensen af devalueringen er, at staten og erhvervene og arbejderorganisationerne hver for sig overalt bidrager til at bekæmpe stigninger i produktionsomkostningerne. Sker